

JORDI PIGEM

FILÒSOF

Faraònica, fàustica i totalitària

Edwin Noble es dedica a criar ovelles prop de Mount Snowden, a Gal·les. Les seves ovelles, però, viuen sota «condicions d'emergència» imposades pel govern després d'una pluja torrencial el 2 de maig del 1986, sis dies després de l'accident de Txernòbil. Les aigües d'aquella pluja fa temps que van córrer vall avall, però el cesi radioactiu s'hi va quedar. L'herba que creix en les seves terres, encara avui, vint anys després, és radioactiva, i les seves ovelles han d'anar a pasturar a una altra banda mesos abans de vendre-les si vol que passin els controls de radioactivitat. El Departament de Sanitat britànic reconeix que encara ara, el 2006, hi ha més de 200.000 ovelles pasturant en terres contaminades per l'explosió de Txernòbil. Les normes d'emergència encara afecten 335 granges a Gal·les, 11 a Escòcia i 9 a Anglaterra. Recordem als promotors de la indústria nuclear que Txernòbil no està a la Gran Bretanya, sinó a Ucraïna, i que han passat dues dècades. A l'Edwin li van dir que les mesures d'emergència durarien trenta dies. Però conti-

nuen en vigor, i continuaran durant anys. L'Edwin no entén com es pot justificar una tecnologia que comporta aquests riscos.

Pripyat (a la foto) és una ciutat on ningú s'oposa a l'energia nuclear. Tampoc ningú no hi està a favor. És, de fet, una ciutat fantasma, on queden les vivendes, les escoles i les botigues, els carrers i les places, però no hi viu ningú. Els humans ens hem adaptat a les condicions de vida del desert i de l'Àrtic, però a Pripyat no hi podem viure. Pripyat és a Ucraïna, dins l'anomenada «zona morta» que envolta Txernòbil. Serà inhabitable durant segles. Els més optimistes diuen que els nivells de radioactivitat seran tolerables d'aquí a tres-cents anys, d'altres diuen que n'hauran de passar mil. Potser a Pripyat podrien fer-hi les properes trobades del Fòrum Nuclear Internacional.

Pripyat continuarà contaminada quan el segle xx resulti tan llunyà com a nosaltres ens resulta l'Edat Mitjana. Part de la fascinació de l'energia nuclear és la manera com promet transcendir els cicles de la natura i del temps. Té quelcom alhora fàustic i faraònic.

És una energia totalitària, per la concentració de poder que implica, pel seu lligam amb les armes nuclears, per la manera com pot canviar la vida d'innocents que viuen a milers de quilòmetres i per la persistència dels seus residus pels segles dels segles.

Hitler volia un imperi de mil anys. Molts tirans han volgut crear monuments perquè nosaltres els recordéssim segles o mil·lennis després. Les centrals nuclears són també una forma de deixar la

nostra petjada marcada en el futur. El plutoni té una vida mitjana de 24.000 anys. És a dir, el plutoni generat per la indústria nuclear l'any 2000 tindrà una radioactivitat del 50% l'any 26000, i una radioactivitat del 25% l'any 50000. Hi havíeu pensat mai en l'any 50000? Això desborda l'escala humana. I tanmateix, el plutoni que avui generem continuarà contaminant el món l'any 50000. Ningú no se'n recordarà de les piràmides, ni tan sols del Barça,

però la radioactivitat romandrà, contaminant els bons cors que per allà voltin.

Diversos pobles indígenes empraven tradicionalment el criteri de la setena generació: tenir en compte en tot el que fem als qui ens hauran de succeir en la setena generació (els besnèts dels nostres rebesnèts). Això és sostenibilitat de debò. L'energia nuclear és tot el contrari: deixar una marca radioactiva durant milers de generacions. No és ben bé el que se'n diu deixar les coses tal com les hem trobades.

El mes passat, en les protestes dels estudiants francesos, un jove declarava a TV3: «Som la primera generació de francesos que té el futur més fotut que els seus pares». Durant segles, hem cregut que el progrés consistia a allunyar-nos com més va més de la natura, que el futur sempre seria més fàcil que el present, i que els miracles tecnològics ho arreglarien tot. Avui l'evolució de les tecnologies s'accelera al mateix ritme en què es desinfla la fe en el progrés. A mitjans segle xx la idea dels «àtoms per a la pau» va colar. Ara, però, ja no som tan ingenus.

Promovem l'educació mediambiental i milers de nens creixen en alguna cosa més que centímetres

Amb Gas Natural, alguna cosa canvia en la vida de milers de nens. Perquè, gràcies al nostre projecte "El Gas Natural i el medi ambient", les futures generacions aprenen a les escoles que el demà depèn de la cura i la protecció del nostre entorn. Respectar el nostre planeta és molt important i, per això, treballam per tal que el compromís amb el medi ambient creixi a l'interior de molts nens.

gasNatural

És viure millor

www.gasnatural.com